

Σπανίως καὶ λοιποὺς) πῶς καὶ ὁ Χαϊνδράκης εἶναι προ-
δότης καὶ πρέπει μὲ κλεισιὰς νὰ διωχθῇ ἀπὸ τὸ «ΝΟΥΜΑ»
(III) Πανεπιστήμιο.

Δύναμη τοῦδ' αὖτε τοῦ Μισογυνιστοῦ καὶ τῆς δύναμης αὐτῆς
σήμερα τὴ βλέπει νῦν καταπύου του. Καὶ καλὰ ξεμπερ-
δέματα τώρα. Αὐτὸ μοναχὰ λέμε καὶ τοὺς ἀφίνομε νὰ
τεγῶνται ἀναμεταξύ τους σὺ σονιὰ.

*

ΚΑΠΙΟΣ κύριος, πού εἶταν πρῶτα λογιστὴς στὴν
«Αμοιβία», ὁ κ. Καζάσογλου, σὲ σειρά ἄρθρα στὴν
«Ἀκρόπολη», μὲ νόμους καὶ μὲ γεγονότα, μᾶς ἀπόδειξε
πῶς ἡ περιγραφή αὐτῆς εἰσαγωγῆς δὲν ἔχει καὶ τόσο πατρι-
στὴ διακρίσιν τῆς καὶ πῶς πρέπει ὁ Εἰσαγγελεὺς νὰ γρά-
ψῃ μὲ μὲνιὰ στὰ βιβλία τῆς.

Αὐτὸ δὲ μᾶς παραξενεύει καθόλου. Οἱ περισσότερες εἰσα-
γωγὲς ἐδῶ πέρα, οἱ τραγελαφικὲς δὲ καὶ χρηματιστικῆς, εἶσι
πάνου κατὰ δουλεύουν καὶ ὅλες τὲς, ποιά λίγο ποιά
πολύ, τριγυρνᾶν στὸ περιθώριον τοῦ Ποινικοῦ νόμου, καθὼς
κάποιος δικηγόρος συνήθιζε νὰ λέει. Κάτι πού μᾶς παραξεν-
εύει εἶναι πῶς οἱ τέτοιες εἰσαγωγὲς συνήθιζαν νὰ ταμπου-
ρώνονται πίσω ἀπὸ μερικὰ γνωστὰ ὀνόματα, πού τὰ παίρ-
νουν τάχα γιὰ συμβόλους τους, καὶ εἶσι ξεγελάει τὸν κόσμον.

Ὁ κ. Γ. Στρέϊτ καὶ οἱ ἄλλοι πού φημιγράφουν στὸ
Συμβούλιο τῆς «Αμοιβίας» καὶ εἶσι εἶναι πῶς νὰ τὸ νιώ-
σουν πῶς δὲν τοὺς συμφέρει νὰ νοικιάζον τὰ ὀνόματά τους
στὲ εἰσαγωγὲς πού τὰ ἔχουν τὸ κ. Καζάσογλου τις ἀποδείχνουν
ὅχι καὶ τόσο πατριστὴς.

*

Ο ΚΑΛΟΣ συνάδελφος «Le Monde Hellenique» μι-
λώντας σ' ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα του γιὰ τὸ κλει-
σιον τῆς ἑξήτης χρονίης τοῦ «Νουμά» παρατηρεῖ πῶς ἂν
ἐρίναμε μερικὲς γλωσσικὲς μᾶς υπερβολὲς θὰ μπορούσαμε
νὰ ἐξυπηρετήσουμε σημαντικὰ τὴν ἐθνικὴ μας φιλολογία
(se contentait à se laisser quelques excentricités glos-
sologiques, elle pourrait rendre de très grands services
à notre littérature nationale).

Τὰ βρίσκουμε ἄδικα τὰ λόγια τοῦ «Monde Helleni-
que» καθὼς βρίσκουμε καὶ πῶς δὲ μᾶς ταυρίζουν καὶ τὰ τι-
μητικὰ παινέματα πού μᾶς ἔχουν στὸ προχθεσινὸ τοῦ ἄρθρου
ὁ Ψυχάρης γιὰ τὴν κανονικὴν μᾶς τὴ γλῶσσα. Γιατὶ δυστυ-
χῶς οὐτὲ γλωσσικὲς υπερβολὲς εἶναι ἱκανὸς νὰ κάνει ὁ
«Νουμάς», οὔτε σὲ κανονικὴ δημοτικὴ γλῶσσα γράφεται.
Σὲ ἄλλες σελίδας του μοιρεῖται νὰ παρατηρήσῃ τρεῖς τέσ-
σερες γραμματικὲς νὰ γροθοκοπίζονται ἀλύπητα, καμιά
φορὰ καὶ τρεῖς τέσσερες γλῶσσες· κανονικὴ δημοτικὴ, δη-
μοτικὴ ἀκατάστατη μιχτὴ, μισομιχτὴ, μισοκαθαρεύουσα
καὶ φασκίλωσ' τα.

Γι' αὐτὸ δὲ φταίει οὐτὲ ὁ «Νουμάς», οὔτε οἱ συνερ-

χει, εἶναι καὶ ἡ δικὴ τῆς ἀρχῆς, φταίει μοναχὰ νὰ
μὴ βλέπῃ ὁ κόσμος. Καὶ σ' ἀκροπόταμο, πού πᾶν
ἡ Φρόσω καὶ λευκαίνει, ποιεῖς θὰ τὴ δῇ; Ἡ ἀρχόν-
τισσα ἀπ' τὸ χωριὸ ξεχνᾷ ἀκόμα καὶ τὸ σὸ, σὰ
δὲ χρειάζεται νὰ πληρώσῃ πλούσια. Σὰν τὸ χιόνι
τῆς φέρνῃ ἡ ἀνιψία τῆς· τὰ σκουρὰ τῆς οὐλίας
ἀπ' τὸ γιᾶλο πού τὰ στεγνώνει. Ἡ μαύρη σκέπη
πετρεῖ· ἐκεῖ καὶ ἀφίει νᾶστραφτεῖν τὰ μαλλιά στὸν
ἥλιο καὶ ἀφίγει ὁ γιᾶλος καὶ λάμπει ὁ τόπος·
λέει τὰ πνύχτερα τραγοῦδι τοῦ παλικαριοῦ, πού
ἔχει καλὸ σὸ νου του καὶ καρτερεῖ νὰ γένῃ πρῶτα
δικαστὴς γιὰ νὰ τὴν παρῇ. Αὐτὸ κατ' ἐξοχὴν καὶ ἡ
μαννα στὸν καιρὸ τῆς, μὰ ὅσο καὶ ἂν ἔκανε ἡ συχω-
ρεμένη στραβὰ μάτια, δὲν τὰ κλείνει καὶ ὁλότρελα.
Καὶ τώρα ὅσο νᾶνὸζῃ τὰ δικά τῆς ἡ θειά, ἐνοι-
ζον τὰ στόματα τοῦ κόσμου καὶ τὰ παράμερα τῆς
ποταμίδος τσαμπούνισαν στὴ γειτονία πράματα ἀπί-
στευτα πού μὴ πολὺτροπὴ γράβει τὰ δυνατὰ
τῆς καὶ τὰ σκέπασε· μὰ ὡς τόσο ἀπλώθηκαν σ' ὅλη
τὴν πόλιν καὶ τὸ πλουσιόπαιδο χάθηκε ἔξω ἀπ' αὐτὴ.

*

Κι ὁ γιᾶλος σκοτίνισσε καὶ ἡ κούλια κλείστηκε
στὴ θλίψη τῆς. Ἡ θειά δὲν ἔχει πρόσωπο νὰ βγῇ
στὸν κόσμον καὶ σὸ γαμπρὸ τῆς πού τὸν καρτερεῖ
ὅρα τὴν ὥρα νάρθῃ νὰ λιανίσῃ, νὰ χαρακιάσῃ στὰ
φαχνὰ καὶ νὰ λαιπάζῃ τὴν ἀτιμασίαν. Μὲ τὸ δικό
τῆς σόκισμα μοναχὰ, μὲ τὰ μαλλιά (τὶς μαύρες
μακρὲς πλεξίδες) πού τις ἔκοψε δὲ σβύνει ἡ ντρο-
πή. Εἶν' ἀλήθεια πῶς αὐτὴ δὲν ἦταν στὴ γενιά

γᾶτες τοῦ. Τὸ ποῖός φταίει καὶ γιατί νὰ φταίει, τὸ ἀπο-
δεῖναι θεοφάνερα ὁ Ψυχάρης στὰ φεταῖνά του «Ρόδα καὶ
Μήλα», στὸν πρόλογο. «Ὅ, τι λοιπὸ δὲν μπόρεσε νὰ ἐπιβί-
λῃ ἔνας Ψυχάρης, εἶναι ἀδύνατον νὰ μπόρῃ νὰ τὸ
ἐπιβάλλῃ μὴ φημερίδα—καὶ γι' αὐτὸ ὁ «Νουμάς» ἀπὸ
καιρὸ καὶ μάλιστα τώρα τελευταῖα, ἔφισε τὴν καθένας νὰ
γράψῃ σύμφωνα μὲ τὴ γραμματικὴν του (γιατὶ ὅλοι, φαί-
νεται, ἔχουμε καὶ ἀπὸ μιὰ γραμματικὴν ὁ καθένας) καὶ μὲ
τὸ γούστο του, τρέφοντας πάντα στὴν ψυχὴν τοῦ τὴν κρυφὴ
ἐλπίδα πῶς ὅλοι μᾶς σιγὰ σιγὰ, μὲ ἀμοιβαίους ὑποχώρη-
σεις, θὰ μπόρῃ κατὰ ἀπὸ ἕναν κοινὸ κανὸν καὶ ἁρπά-
ξουμε ἀπὸ τοὺς σχολαστικούς καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιχείρημα
ποῦχουν καὶ τὸ μεταχειρίζονται ἐναντίον μας.

*

ΑΠΟ τὸν «Ἐργάτη» τοῦ Βόλου μαθαίνουμε πῶς ὁ κ.
Ζάχος, διευθυντὴς τοῦ «Ἐργάτη», μίλησε στὸ Βολιώτικο
«Ἐργατικὸ Κέντρο» τὴν προπερασμένη Κυριακὴ (28 τοῦ
Δεκεμβρίου) γιὰ τὸ «Γήταυρος» τοῦ Ρήγα Γκόλφτ.

Νά, τί γράφει ὁ «Ἐργάτης» στὸ τελευταῖον φύλλον του:

Ὁ κ. Κ. Ζάχος ἔκρινε μὴ λαμπρὴ καὶ ὠραία ἀνάλυσιν
τοῦ «Γήταυρος», ἐργατικὸν δόγματος τοῦ συνεργάτη μας
Ρήγα Γκόλφτ πού δημοσιεύθηκε στὸ «Νουμά» καὶ πορευ-
σας τὴν ἀγνὴ καὶ λατρευτὴ μορφήν τοῦ συγγραφέα στοὺς
ἐργάτες. Ὁ κ. Ζάχος μὲ πολλὴν εὐγλωττίαν καὶ ὁλοκλή-
ρουν γλῶσσαν μίλησε 1½ ὥρα καὶ περισσώτερον καὶ δια-
κρίτονταν συχνότατα ἀπὸ χειροκροτήματα. Ὑστερὰ δι-
ήλθε τὸ ὅριον καὶ ἐνθουσιαστικὸν δόγμα ὁ «Γήταυρος».
Ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ὁ ἐνθουσιασμός πού γέννησε ἡ ἀνέ-
γνωσιν τοῦ δόγματος αὐτοῦ. Τὸν ὥραιο του συμβολισμὸν τὸν
ἐννοῶσαν ἀμέσως καὶ τὸν καταχειροκροτήσαν. Συχνὰ ἡ
ἀνίγνωσιν εἶταν ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ ἀπὸ τὰ μανιῶδη
χειροκροτήματα τῶν ἐργατῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια ὅλη ἡ σάλα
ἐσειέτατο.

Μαθαίνουμε μὲ χαρὰ πῶς τὸ «Γήταυρος» δὲ τὸν τυπώ-
σαι μ' ἐξοδὸν τῆς σὲ ξεχωριστὸν φυλλάδιον ἡ «Κοινωνιολογικὴ
Ἑταιρία» καὶ ἂν τὸν μοιράσῃ χάρισμα σὲς λαϊκὲς τάξεις.

ΑΓΓΕΛΑΚΙ

(Σὲ τρεῖς ἐποχοῦς)

I

Στὴ σάλα μπήκε ἀστραφτερά τριανταφυλλέιο φῶς
πού οὐδὲν οὐδὲν δλόχαρ καὶ ἀνὰ ἑρ' ὁροσίαν,

πρωτόκλητον. Ἡ ἀρχόντισσα ἀπὸ τὸ χωριὸ δὲν ξέ-
χασε πῶς ἡ ἰδία ἡ Φρόσω παρὰ στεκε κατὰ περὶ
τερο ἀπὸ πνεῦμα μὴ φορὰ, ὅταν ὁ παπὸς εὐλό-
γησε τὸ γάμο τῶν γονίων τῆς. Ὡς τότε ἡ τωρινὴ
περίστασις δὲν εἶν' ἡ ἰδία, τὸ πρᾶμα δὲν εἶν' ἀπα-
ράλλαχ' ο. Ὁ Θάμος Κρανιάς τότε ἐρίξε ἀγκουρ,
καθὼς τὸ λέγαν στὸ χωριὸ. Εἶχε φόβο πῶς, μ' ὅλο
τὸ σὸ του καὶ τὸ μαῦρο του μυστακί, ὁ ἀρχον-
τας Γορλίστας δὲν τὸν ἔκανε καὶ τόσο χάρι γιὰ
γαμπρὸ καὶ θέλησε νὰ σφαιλιστῇ δὲν ἔκοψε τὴν ἀ-
λυσίδα καὶ νὰ γένῃ ἀφαντος. Καὶ τέλος ὁ Θάμος
Κρανιάς ἦσαν τὰ γόνιμα τοῦ προστοῦ Κρανιά, ὁ γυνὴ
τοῦ φαλαγγίτη ταγματάρχου πούχε τὸ κορμὶ σπαρ-
μένο βόλια, τὰ χέρι φαγωμένα ἀπ' τὸ μπαρούτι
καὶ ὅχι ἀργασμένα ἀπ' τὰ τυριά καὶ βρώμικα ἀπ'
τὶς σαρδέλλες, σὰν τὸν πατέρα τοῦ ξεπλανε τῆς
Φρόσως. Τοῦτο μανιῶνει πῶς πολὺ τὴν κηπεύ-
νισα. Νάχε γένῃ ἡ ντροπὴ στὰ σινὸρά τῆς, ὁ ἀνο-
μος δὲ γλύτων' εὐελεα· τὸ κεφάλι τοῦ θάπερτε
τὴν ἰδία ὥρα πού θάρνιουνταν νὰ διορθώσῃ μὲ τὸ
στεφάνι τὴν προσβολή. Μὰ ἐδῶ στὸν ζῆνον τόπο
τί μπόρεῖ νὰ κάμῃ αὐτὴ; Ἡ παλιόκαπα ἀπὸ τὰ
βουνα, πού ξεχειμαζεῖ ἐδῶ ὁλοτρόγυρα, εἶναι μο-
ναχὰ γιὰ νάρχεται νὰ τὴν παρακαλῇ νὰ στέλνῃ
στὸν εἰσπράχτορα καὶ στὸν εἰρηνοδίκη. Ἐκεῖνοι
ποῦνε νὰ ἐκδικιῶνται τοὺς ἀρχόντους τους, δὲν ἀρ-
γατεύονται μὲ τὸ τσαπὶ καὶ δὲ φυλὰν κηπάδια· τὰ
δικατίζουν μοναχὰ. Δὲ μῖνει ἄλλο λοιπὸν παρὰ
νάρθῃ ὁ πατέρας νὰ τὰ ξεμπλέξῃ μόνος του, νὰ λο-
γαριαστῇ σὰν ἀρχοντας μὲ τὸν παλιόμπηκαλτ.

(Ἀκλὸς θεῖ)

καὶ ἔλαμψε λαμπροχέτωμα. Κάποιος τεμονιολιστὸς
πόθος σὰ νὰ γεννήθηκε στὸ εἶναι μου βαθιά

Καὶ μέσα μου σιγᾶνιξε μὴ γλυκεῖα φωτιά
κεῖνο τ' ὄνειροθύμητο τὸ τριανταφυλλέιο.

Κ' ἔσταξ' ἀπὸ τὰ μάτια μου μέσα εἰς τὴν καρδιά
κατακλυσμὸς τριανταφυλλέιο. — Ἀχ ἄστρην ἀγγελάκι...

2

...Καὶ τράβηξα. — Ἀχ, πᾶν πᾶς κάθε δμορφιά στὴν
πλάση

Γὰν τὸ σβύσει τὸ πέθανον τὸ φῶς—ἄχ...—ἔτσι
πρέπει!

Καὶ τράβηξα. — Καὶ τὴν πληγὴ πῆγα νὰ μοῦ σκεπάσῃ
ἡ λησμονιά. Τῆς βρύσης τῆς ἐγύρενα τὴ σκέπη.

Καὶ τράβηξα σερνόμενος στὴ βρύση, πού μοῦ τάζει
τὴν γατριά, καὶ ρούφηξα... Καὶ ἡ καρδιά μου ἀνάσανε.
Καὶ, καθὼς ἦναι τὸ νερὸ π' ἀδιάκοπα σταλαῖει,
βάτοιο φνιγρώσαν μέσα μου καὶ ὅλα τὰ σκεπάσαν...

3

Πᾶλε μπροστὰ μου ἄστραψε ἡ πλανερὴ θωριά του
καὶ ἡ ψυχὴ μου ἀγροίκησε κατὰ νὰ τῆς μιλῇ.

Ὅσο καὶ ἂν μὲ περδοῦκλωσε ἡ λησμονιά, ἡ ματιὰ του
ἀστραφτερά μοῦ χάρισε μὴ γλυκοχαρᾶν.

Ὡ! Νά ξεμέρῳσε ξανά! Τριανταφυλλέιο φῶς
γύρω τριγύρω σκόρπισε τὸ μαγικὸ ἀγγελάκι.

Καὶ τώρα πᾶς κακοκαιριὲς καὶ ἀγέρας δυνατὸς
δὲν τὸ ταραξύνει ποτὲ τ' ὥραϊόν μας καϊκάκι.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΕΥΚΕΣ ΤΗΣ ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑΣ

Παρίσι, Γενάρης 1909.

Φίλε Νουμά,

Ἀπ' τὸ Παρίσι πού τουρτουρίζει χωμένο μέσ
στὰ κάτασπρα τὰ χιόνια σὰν τὸ χωριάτῃ μὲς στὴν
ἄσπρη τὴ φλοκιστὴ του σιγγόνα, σοῦ στέλνω τὰ
χρόνια πολλὰ καὶ σοῦ εὐκοῦμαι νὰ προκόβῃς καὶ
ν' ἀπλώνῃς, χωρὶς πάθη, χωρὶς στεναχώριες, μὰ μὲ
ἀνεση, καὶ μὲ κουράγιον σὰ λεβεντόκορμον γιομάτο
δύναμιν καὶ ὑγείαν.

Εὐκοῦμαι καὶ σ' ὅσους σὲ διαβάσουν ὅλες τὶς
καλοσύνες. Ζωὴ καθαρὴ, γλυκίαν, ἡρεμὴ, ἀπαλλαγ-
μένη ἀπὸ καταστροφές, ἀπὸ τινάχτους, ἀπὸ σει-
σμούς σὰν τῆς Σικελίας, πού σπαράζουν τὴ ζωὴ καὶ
σκίζουν τὴν καρδιά καὶ τὴν κάνουν κουρέλι. Στὰ
παιδιά εὐκοῦμαι νὰ μεγαλώουν, στὰ κορίτσια νὰ
ὁμορφύνουν καὶ νὰ καλοπαντρεύονται, στοὺς γε-
ρόντους νᾶχουν παιδιὰ καὶ ἐγγόνια πού νὰ τοὺς
ἀγαπᾶν καὶ νὰ τοὺς τιμῶν. Ναί! νὰ τοὺς λα-
τρεύουν τὰ παιδιὰ, καίνοὺς πού τοὺς γέννησαν, τ'
ἀνάθρεψαν καὶ παιδεύτηκαν γι' αὐτά. Ἀχ! πῶς
τ' ἀγαπᾷ τὰ γεροντικά τους χερᾶκια τὰ ζω-
μένα μὰ μαλακά, μαλακά καὶ ἀλαφριά σὰ φτερο-
γίττες, σὰν ἀγεράκι πού χαϊδεύει καὶ εὐλογεῖ
γλυκὰ γλυκά.

Εὐκοῦμαι καὶ στοὺς πλούσιους τοὺς καλόμειρους
νὰ πονοῦν τοὺς κακομεριάζοντας. Στοὺς φτωχοὺς
ὑπομονὴ νὰ ἔχουν, καὶ γιὰ τὸ τέλος τῶν εὐκῶν εὐ-
κοῦμαι καὶ στὴ Βουλὴ νᾶναι γιομάτῃ ἀπὸ τίς τρεῖς
καὶ νᾶχῃ ἀπαρτία!

Βλέπεις, καλὴ μου Νουμά, πῶς ἂν καὶ δὲ σοῦ
συνογράφω διὰ σὲ ξεχνῶ καὶ πολὺ σοῦ καλοθέλω.
Ἀνάρια ἀνάρια τὸ φίλιν νᾶχῃ καὶ νοστιμάδα.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς σπάνιν ἔχω τὴν εὐχα-
ρίστησιν νὰ σὲ διαβάσω, μόνο σὰν τυχαίνει καὶ πη-
γαίνω σ' ἕνα φιλικὸ μου σπίτι πού σὲ λαβαίνει.